

SPRÅKTILBUD TIL ARBEIDSINNVANDRERE I NORDISKE LAND SKJEMATISK OVERSIKT

Til
Arbeidsinnvandererutvalget

Dokumenttype
Rapport

Dato
April, 2022

SPRÅKTILBUD TIL ARBEIDSINNVANDRERE I NORDISKE LAND

Oppdragsnavn **Språktilbud til arbeidsinnvandrere i nordiske land**
Mottaker **Arbeidsinnvandrerrutvalget**
Dokument type **Rapport**
Versjon **2**
Dato **06.04.2022**
Utført av **Rambøll Management Consulting**

Rambøll
Harbitzalléen 5
Postboks 427 Skøyen
0213 Oslo

T +47 22 51 80 00
<https://no.ramboll.com>

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	Innledning	3
2.	Organisering av språkopplæringen	5
3.	Deltakere i språkopplæringen	8
4.	Omfang av språkopplæring til arbeidsinnvandrere	12
5.	Resultater på språkprøver	18
6.	Krav til språk	21
7.	Utvikling av rettigheter	26
8.	Vedlegg	29

1. INNLEDNING

Rambøll har på oppdrag fra Arbeidsinnvandrerrutvalget gjennomført en kartlegging av språktilbud til arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer i Norge, Sverige, Danmark, Finland og Island. Formålet har vært å fremskaffe så oppdatert informasjon som mulig om hvordan språkopplæringen er organisert, hvilke målgrupper som deltar i språkopplæringen, omfang av språkopplæring, oppnådde resultater, krav og utviklingen av rettigheter med sentrale milepæler og politisk begrunnelse for gjeldende lovverk, for arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer i de nordiske landene.

1.1 Bakgrunn

Norsk språk er en viktig kompetanse for innvandrere som kan ha stor betydning for den enkeltes muligheter i arbeidslivet og til deltakelse på andre arenaer i samfunnet, som er sentrale mål for integreringsarbeidet i Norge. Norskopplæring er et av de fremste virkemidlene for å bidra til disse målsettingene.¹

Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening til innvandrere i Norge og øvrige Nordiske land som Rambøll gjennomførte på oppdrag for Kunnskapsdepartementet i 2020², viser at de nordiske landene har valgt ulike løsninger når det gjelder spesielt arbeidsinnvandreres rettigheter og plikter til å delta i språkopplæring. Norge skiller seg ut fra enkelte av de øvrige landene ved at hverken arbeidsinnvandrere fra EØS-land eller fra tredjeland har rett på gratis språkopplæring. Arbeidsinnvandrere fra EØS-land og deres familiemedlemmer står uten både rett og plikt til norskopplæring iht. integreringsloven, og denne gruppen må selv ta initiativ til å finne og melde seg opp til norskopplæring, i tillegg til å betale for tilbudene selv. I Norge ble det identifisert ulike barrierer arbeidsinnvandrere opplever for å lære norsk, herunder å finne informasjon om språktilbud, finne språktilbud med riktig nivå, tid og krefter til å gå i norskopplæring ved siden av jobb og kostnader for å delta.

Arbeidsinnvandrerrutvalget har fått i oppgave å gjennomgå situasjonen til arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer, og vurdere integreringspolitiske virkemidler for å bedre integrere arbeidsinnvandrere i norsk arbeids- og samfunnsliv. Kartleggingen skal brukes inn i dette arbeidet.

1.2 Begreper

I rapporten beskrives språkopplæring for arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer i nordiske land. Med språkopplæring menes opplæring som forholder seg til visse strukturelle kriterier som f.eks. at opplæringen gjennomføres med veiledning fra kvalifiserte lærere, med utgangspunkt i

¹ Justis- og beredskapsdepartementet. Rundskriv til lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven). <https://www.regjeringen.no/contentassets/4b44b3ea29554b4aa1e9169829b75b78/g-01-2016.pdf>

² Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening til innvandrere i Norge og de øvrige nordiske landene. s.6-7. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprkopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>

gitte læreplaner osv. Dette skiller seg fra språktrening som innebærer mer uformelle aktiviteter der formålet ofte er muntlig praktisering av språket.³

1.3 Metodisk tilnærming

For å fremskaffe oppdaterte data på språktilbud til arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer på tvers av alle de nordiske landene har vi brukt følgende metoder:

- Samarbeid med kolleger i Rambøll i Sverige og Danmark for å innhente oppdatert kunnskap
- Informasjonsinnhenting fra representanter fra myndigheter og aktører ansvarlig for statistikk på deltakelse i språkopplæring og resultater på språkprøver
- Målrettet desk research

Kartleggingen fremstilles under i en skjematisk oversikt der man kan sammenlikne landene på tvers.

³ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening til innvandrere i Norge og de øvrige nordiske landene. s.2. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprkopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>.

2. ORGANISERING AV SPRÅKOPPLÆRINGEN

2.1 Hvordan er språkopplæringen organisert? (Lover, tilbydere og modeller)

NORGE	SVERIGE	DANMARK	FINLAND	ISLAND
<p>Det offentlige norskopplæringstilbudet er regulert gjennom integreringsloven og integreringsforskriften.^{4 5}</p> <p>I Norge gis norskopplæring både i regi av offentlige aktører, private kommersielle aktører og aktører i sivilsamfunnet. Disse aktørene fungerer dermed som ulike tilbydere av språkopplæring.⁶</p> <p>De offentlige aktørene omfatter de kommunale</p>	<p>Flertallet av de lovregulerte språktilbudene i Sverige er underlagt og regulert av opplæringsloven.¹¹</p> <p>Språktilbudene tilbys av offentlige, private og ideelle aktører. Hvem som har rettigheter til språkopplæring beskrives under 3.1.</p> <p>De mest sentrale tilbyderne av språkopplæring er Arbetsförmedlingen og</p>	<p>Språkopplæringen til voksne innvandrere, Danskutdannelse (DU), er regulert gjennom danskuddannelsesloven og integrationsloven.¹⁷</p> <p>Kommunene har ansvar for DU. De kan velge å tilby DU gjennom et kommunalt språksenter eller sette tilbudet på anbud. DU er i hovedsak offentlig finansiert. Hvem som har rettigheter til DU beskrives under 3.1. DU består av 3 danskutdanninger på</p>	<p>Utlendingsloven²² og Integreringsloven²³ regulerer språktilbudet for innvandrere og hvilke målgrupper som omfattes av dem.</p> <p>Finland har et mindre omfattende og mer fragmentert tilbud om språkopplæring, sammenliknet med Norge, Sverige og Danmark.²⁴</p>	<p>Act no. 27²⁷ regulerer innhold og organisering av voksenopplæring, men loven regulerer ikke innvandreres rett til språkopplæring.²⁸ Dette skiller Island fra de andre nordiske landene.</p> <p>Det finnes tilbud om språkopplæring på Island, men tilbudet er noe begrenset og ustrukturert.</p> <p>Tilbudene gis som regel i regi av private</p>

⁴ Integreringsloven. (2021). Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (LOV-2021-06-18-132). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2020-11-06-127>

⁵ Integreringsforskriften (2021). Forskrift til integreringsloven (FOR-2020-12-15-2912). Lovdata <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2020-12-15-2912>

⁶ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening til innvandrere i Norge og de øvrige nordiske landene. s.17. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprkopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>.

¹¹ Skollagen (2010:800), Förordning (2011:1108) om voksenopplæring, Förordning (1994:895) om svenskundervisning for innvandrere.

¹⁷ Retsinformation.dk (2014) Vejledning om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. Hentet fra <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2014/9128>

²² Kotouttaminen.fi (2021) Koulutuksen sisälto ja laajuus. <https://kotouttaminen.fi/koulutuksen-sisälto-ja-laajuus>

²³ Act on the Promotion of Immigrant Integration (1386/2010). Ministry of Employment and the Economy, Finland. <https://www.finlex.fi/fi/laki/kaanokset/2010/en20101386.pdf>

²⁴ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening til innvandrere i Norge og de øvrige nordiske landene. s.101. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprkopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>.

²⁷ The Adult Education Act no. 27 ble vedtatt i Island i 2010. Formålet med loven er å styrke kompetansen hos voksne med kort formell utdanning, og således møte arbeidsmarkedets behov for kompetanse og ferdigheter. Loven skal bidra til at utdanning utenfor grunnskole, videregående og universiteter får økt kredibilitet og er konkurransedyktig. Det er Kunnskapsdepartementet som har ansvaret for grunnskole, videregående opplæring, høyere utdanning, samt videreutdanning og voksenopplæring.

²⁸ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening til innvandrere i Norge og de øvrige nordiske landene. s.113. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprkopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>.

<p>voksenopplæringssettene, og det er kommunene som har ansvaret for å tilby opplæring i norsk og samfunnskunnskap iht. integreringsloven.⁷ Hvem som har rettigheter i henhold til integreringsloven beskrives i 3.1. Voksenopplæringen kan også tilby andre språktilbud, f.eks. norsk for ulike yrker og bransjer.</p> <p>Med integreringsloven ble «norsk mål» innført, som skal fastsettes individuelt for hver deltaker i norskopplæringen. Loven beskriver veiledende minimumsnivåer basert på tidligere skolegang.⁸ Tidligere var norskopplæringen inndelt i tre spor basert på tidligere utdanning.</p>	<p>den kommunale voksenopplæringen (Komvux). Komvux tilbyr bl.a. Svensk for innvandrere (SFI).</p> <p>SFI består av tre studieveier. Studievei 1 er rettet mot de som ikke kan lese og skrive eller som har manglende skolebakgrunn, studievei 2 er for de med mindre skolegang enn tilsvarende svensk vgs., mens studievei 3 er rettet mot de med mer formell skolegang fra utlandet.¹² ¹³ Hver studievei består av fire kurs som viser til ulike ferdighetsnivåer (A-D) som bygger på hverandre. Opplæringen kan organiseres som heltid, deltid, kombineres med</p>	<p>språknivå 1, 2, 3, hvor DU 3 er høyeste språknivå og svarer til språknivå C1 ved bestått utdanning. Hver utdanning inneholder 6 moduler.¹⁸</p> <p>For arbeidsinnvandrere tilbys opplæringen gjennom av et klippekort. Klippekortet gir en samlet utdanningsrett på 42 måneder eller 3 ½ år innenfor en periode på 5 år. Ved oppstart av DU tildeles deltakeren et klippekort med opptil 6 klipp: et klipp for hver modul i danskutdanningen. Klippekortet gir mulighet for å ha pauser i undervisningsforløpet f.eks. i forbindelse med intensive arbeidsperioder.¹⁹ I vedlegg figur 2 ses en oversikt over DU og tilhørende moduler.</p>	<p>Kommunene har i stor grad mulighet til selv å vurdere hvordan de organiserer og gjennomfører språkopplæring. I mange tilfeller er det lokale utdanningsaktører, offentlige eller private, som gjennomfører språktilbudene på oppdrag fra kommunene og/eller Arbets- og næringsbyrå (TE-byråene).</p> <p>TE har ansvaret for integreringsarbeidet på lokalt nivå, og for integrasjonsopplæringen. Integrasjonsopplæringen består av ulike spor: <i>Grunnleggende spor</i> for personer med grunnleggende kompetanser innenfor lese- og</p>	<p>opplæringstilbydere, kalt livslange læringscentre. Disse er geografisk spredt over hele Island, og er ofte opprettet i samarbeid med ulike aktører som kommuner, skoler/universiteter, arbeidsgiverforeninger, arbeidstakerforeninger og andre interesseorganisasjoner.²⁹ Det finnes også enkelte sivilsamfunnsaktører som tilbyr språkopplæring.</p> <p>Både kommuner og arbeidsgivere kan bestille språkopplæringstilbud til innvandrere av både private opplæringstilbydere og sivilsamfunnsaktører.³⁰</p> <p>Hvem som har rettigheter til språkopplæring beskrives under 3.1.</p>
--	---	--	--	--

⁷ Integreringsloven. (2021). Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (LOV-2021-06-18-132). Lovdata. §3.<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2020-11-06-127>

⁸ Se § 26 Nivåer i norsk, i integreringsforskriften

¹² Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s. 83. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprkopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>

¹³ Skolverket. Kursplan för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare. <https://www.skolverket.se/undervisning/vuxenutbildningen/komvux-svenska-for-invandrare-sfi/laroplan-for-vux-och-kursplan-for-svenska-for-invandrare-sfi/kursplan-for-svenska-for-invandrare-sfi>

¹⁸ Udlændinge- og integrationsministeriet (2020). Aktiviteten hos udbydere af danskuddannelse for voksne udlændinge m.fl. Hentet fra <https://integrationsbarometer.dk/tal-og-analyser/filer-tal-og-analyser/danskuddannelserne-filer/Aktivitetenhosudbydereafdanskuddannelseforvoksneudlndingem.fl.2020.pdf>

¹⁹ Bek Dybvad, K. & Hesthaven, Christian, Vejledning om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., Retsinformation. Hentet fra <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2020/9621>

²⁹ Ibid.

³⁰ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s. 114. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprkopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>

<p>I tillegg til rettighetene som gis gjennom integreringsloven, finnes det tilskuddsordninger for norskopplæring. Gjennom Kompetansepluss⁹ kan arbeidstakere blant annet få dekket kurs i norsk gjennom jobben. Gjennom Tilskudd til norskopplæring kan godkjente, private tilbydere av norskopplæring søke tilskudd for å gi tilbud om norskopplæring til voksne innvandrere med begrensede norsk-ferdigheter med behov for å lære mer norsk, uavhengig av botid i Norge og innvandringsårsak.¹⁰</p>	<p>praksisplass, arbeidsorientering, eller annen opplæring i Komvux. I tillegg til SFI tilbyr Komvux andre språktilbud som Svensk som andrespråk og Orienteringskurs i yrkessvensk.¹⁴</p> <p>Arbeidsgivere kan bestille kurs fra språkopplæringsfirmaer¹⁵ for å tilby språkopplæring til ansatte. I disse tilfellene betaler arbeidsgivere for opplæringen selv.¹⁶</p>	<p>I tillegg til DU har kommunene ansvar for å tilby ulike former for voksenopplæring for innvandrere, f.eks. Forberedende voksendannelse, som har til formål å forbedre og supplere voksnes grunnleggende ferdigheter i blant annet dansk mht. videre utdanning.²⁰</p> <p>Det finnes flere tilbud som tilbys av private kommersielle aktører og sivilsamfunnsaktører. Disse tilbudene er ikke lovregulert.²¹</p>	<p>skriveferdigheter. <i>Langsomt spor</i> for personer uten grunnleggende lese- og skriveferdigheter, mens <i>raskt spor</i> er for de med svært gode lese- og skriveferdigheter.²⁵</p> <p>I regi av TE-byråene arrangeres det også arbeidsrelatert coaching hvor språkopplæring er en del av coachingen.²⁶</p> <p>Hvem som har rettigheter til å delta i integrasjonsopplæringen beskrives under 3.1.</p>	
--	---	---	---	--

⁹ Kompetanse Norge. Kompetansepluss. <https://www.kompetansenorge.no/kompetansepluss/>

¹⁰ IMDi. (2022, 17.januar). Tilskudd til norskopplæringsordning (tidl. klippekortordningen). <https://www.imdi.no/tilskudd/tilskudd-til-norskopplæringsordning/>

¹⁴ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s.81. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprkopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>

¹⁵ Eksempler på språkopplæringsfirmaer er Acolad, Swedish for Professionals, Berlitz og Ugrades.

¹⁶ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s.95. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprkopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>

²⁰ Uddannelse for flygtninge og indvandre, *UddannelsesGuiden*, (2021). Hentet fra <https://www.ug.dk/etteruddannelse/uddannelse-flygtninge-og-indvandre>

²¹ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s.73. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprkopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>

²⁵ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s.103. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprkopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>

²⁶ Working life oriented finnish-coaching. <https://toimistot.te-palvelut.fi/documents/244949/39985756/Esite+Ty%C3%B6el%C3%A4m%C3%A4l%C3%A4ht%C3%B6inen+suomen+kielen+valmennus+eng+Spring+House.pdf/c0627cc8-73b9-2da0-794d-547de71adf0b?t=1622108673117>

3. DELTAKERE I SPRÅKOPPLÆRINGEN

3.1 Hvilke målgrupper deltar i språkopplæringen?

NORGE	SVERIGE	DANMARK	FINLAND	ISLAND
<p>Arbeidsinnvandrere fra tredjeland og deres familiemedlemmer i alderen 18-67 år har plikt til norskopplæring. Kommunen skal sørge for opplæring i norsk for denne målgruppen, men de må betale for norskopplæringen selv (For unntak for familiemedlemmer se 3.2).^{31 32}</p> <p>Arbeidsinnvandrere fra EØS og deres familiemedlemmer omfattes ikke av integreringsloven og har verken rett eller plikt til norskopplæring.</p> <p>Nyankomne innvandrere mellom 18 og 67 år som</p>	<p>Arbeidsinnvandrere fra EØS-land og tredjeland, samt deres familiemedlemmer, kan delta i SFI fra det andre kalenderhalvåret det året de fyller 16 år, så lenge de er bosatt i Sverige og mangler grunnleggende kunnskaper i svensk, dansk eller norsk. Finske statsborgere som bor i Finland, men nær grensen til Sverige og har fast jobb i en svensk kommune har også rett til SFI. Dette forutsetter at de oppfyller alderskravet og mangler grunnleggende kunnskaper i svensk.³⁴</p>	<p>Arbeidsinnvandrere fra EØS-land og tredjeland, samt deres familiemedlemmer, kan delta i Danskopplæringen (DU).³⁷ Opplæringen tilbys til alle nyankomne utlendinger som har oppholdstillatelse eller fast, lovlig opphold i Danmark.</p> <p>I Danmark skilles det i hovedsak mellom to kategorier av deltakere: S-deltakere (selvforsørgende deltakere) og I-deltakere. S-deltakere omfatter arbeidsinnvandrere, studerende med flere.³⁸ I-deltakere er flyktninger og familiegjenforente. Alle deltakere tilbys DU og</p>	<p>Retten til integreringstiltak og språktilbud er basert på behov og ikke på oppholdsgrunnlag.⁴¹ For å vurdere hva som er den enkeltes individuelle behov, gjennomføres det en førstegangs vurdering. Innvandrere har rett til integrasjonsopplæring dersom vedkommende er arbeidsledig, arbeidssøker, eller mottar sosialhjelp på ikke-midlertidig basis.</p> <p>Arbeidsinnvandrere som har tilknytning til arbeidslivet, vil ikke få tilbud om integrasjonsopplæring. I tilfeller der en arbeidsinnvandrer blir arbeidsledig og har gyldig oppholdstillatelse, vil hen</p>	<p>Ingen innvandrere har rett eller plikt til språkopplæring. Arbeidsinnvandrere kan på frivillig grunnlag delta i språkkurs i regi av læringsssentrene, og få dette delvis dekket av fagforeningene.</p> <p>Kommunene er oppfordret til å tilby flyktninger og deres familiegjenforente gratis språk- og samfunnsopplæring. Tilbudet er imidlertid frivillig å delta i.⁴³</p>

³¹ Integreringsloven. (2021). Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (LOV-2021-06-18-132). Lovdata. §30. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2020-11-06-127>

³² Regjeringen. (2021, 15. oktober). Opplæring i norsk og samfunnskunnskap. <https://www.regjeringen.no/no/tema/innvandring-og-integrering/asd/Verkemiddel-i-integreringsarbeidet/opplaring-i-norsk/id2343471/>

³⁴ Skolverket. Rätt till sfi. <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/ratt-till-sfi>

³⁷ Se danskuddannelsesloven § 2, stk 1

³⁸ S-deltakere omfatter: arbeidsinnvandrere, studerende, medfølgende ektefeller, familiesammenførte etter EU-reglene, au-pair, nordiske statsborgere og EU-grensependlere.

⁴¹ Lag om främjande av integration (1386/2016) <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2010/20101386>

⁴³ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s. 132. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprakopplring-og-spraktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>

<p>har fått en oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse, herunder flyktninger og deres familiegjenforente og familiegjenforente med norske og nordiske borgere – har rett og plikt til norskopplæring.³³</p>	<p>Ifølge Skolverket er det ikke krav om å ha personnummer eller samordningsnummer (tilsvarende norske D-nummer) for å delta i opplæringen, noe som gjør at arbeidsinnvandrere uten oppholdstillatelse også har rett til å delta i opplæringen.^{35 36}</p> <p>Familiegjenforente med nordiske borgere, samt flyktninger og deres familiegjenforente kan også delta i SFI så lenge de oppfyller kravene til alder og manglende svenskunnskaper.</p>	<p>innplasseres etter språknivå på danskutdannelsene.³⁹</p> <p>Utlendinger som er statsborgere i Finland, Island, Norge og Sverige, er også omfattet av tilbudet i den grad de har behov for danskopplæring.⁴⁰</p>	<p>bli henvist til eller kan selv søke om å få gjennomført en førstegangsvurdering for avklaring rundt eventuell integrasjonsopplæring. Dette skjer imidlertid svært sjeldent.⁴²</p>	
--	---	--	---	--

³³ Integreringsloven. (2021). Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (LOV-2021-06-18-132). Lovdata. §26. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2020-11-06-127>

³⁵ Skolverket. Rätt till sfi. <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/ratt-till-sfi>

³⁶ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s. 82. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprkopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>

³⁹ Underisningsministeriet (2020). Vejledning om danskuddannelse til voksne udlændige m.fl. Hentet fra <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2014/9128>

⁴⁰ Bek Dybvad, K. & Hesthaven, C., Vejledning om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., Retsinformation. Hentet fra <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2020/9621>

⁴² Act on the Promotion of Immigrant Integration (1386/2010). Ministry of Employment and the Economy, Finland. Hentet fra <https://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2010/en20101386.pdf>

3.2 Hvem får gratis språkopplæring og språkprøve og hvem må betale?

NORGE	SVERIGE	DANMARK	FINLAND	ISLAND
<p>Arbeidsinnvandrere fra EØS-land og tredjeland, samt deres familiemedlemmer, må betale for språkopplæringen.⁴⁴ Hvis arbeidsinnvandrere fra tredjeland får permanent opphold, vil familiemedlemmer kunne få rett og plikt til norskopplæringen, og dermed rett til gratis norskopplæring.⁴⁵</p> <p>Arbeidsinnvandrere kan få gratis språkopplæring gjennom tilskuddsordninger (se 2.1).</p> <p>Arbeidsinnvandrere fra EØS og tredjeland og deres familiemedlemmer har ikke plikt til å gå opp</p>	<p>Både arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer fra EØS-land og tredjeland har rett til gratis språkopplæring gjennom Svenska för invandrare (SFI), så fremt de oppfyller kravene beskrevet i 3.1.</p> <p>Det er obligatorisk for deltakerne å gjennomføre en prøve på slutten av opplæringskurs B, C og D i SFI.⁴⁸ Prøven er en del av kurset, og er gratis.</p>	<p>Arbeidsinnvandrere (S-deltakere) må ved påmelding til danskopplæringen betale et depositum på 2000 DKK, som refunderes hvis deltakeren består modulen (se 2.1) innen tidsrammen. Det betales et depositum for hver undervisningsmodul.</p> <p>Hvis man er S-deltaker og følger undervisningen skal man ikke betale for de avsluttende prøver på danskutdannelsen (herunder språkprøven). Hvis man er selvstuderende – altså går på kurs men ikke deltar i skjemalagte timer, da skal man betale for språkprøven.</p>	<p>Arbeidsinnvandrere som har mistet jobben og dermed blir vurdert til å ha rett på integrasjonsopplæring, får gratis språkopplæring og -prøve.⁵⁰</p> <p>Arbeidsinnvandrere kan på frivillig grunnlag delta på arbeidsrelatert coaching hvor språkopplæring er en del av coachingen.⁵¹ Tilbudene er gratis for deltakerne, og er samfinansiert mellom arbeidsgivere og TE-byråene. Det gjennomføres ikke prøver etter endt coaching.</p>	<p>Arbeidsinnvandrere kan få dekket 70-75 prosent av utgifter til språkkurs gjennom fagforeningen sin. Det er ikke obligatorisk med språkprøver etter gjennomført kurs, men det er vanlig at slike prøver er del av opplæringen.</p> <p>Betingelsene for refusjon hos hver av fagforeningene varierer. Fagforeningene spiller en viktig rolle på Island, og nesten alle arbeidstakere er organisert i en fagforening.⁵²</p>

⁴⁴ Regjeringen. (2021, 15. oktober). Opplæring i norsk og samfunnskunnskap. <https://www.regjeringen.no/no/tema/innvandring-og-integrering/asd/Verkemiddel-i-integreringsarbeidet/opplaring-i-norsk/id2343471/>

⁴⁵ IMDi (2022, 7.januar). Målgruppe for opplæring i norsk og samfunnskunnskap. <https://www.imdi.no/kvalifisering/regelverk/norsk-og-samfunnskunnskap/malgruppe-for-opplaring-i-norsk-og-samfunnskunnskap/>

⁴⁸ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s. 84. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprakopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>

⁵⁰ Act on the Promotion of Immigrant Integration (1386/2010), Ministry of Employment and the Economy, Finland. Hentet fra <https://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2010/en20101386.pdf>

⁵¹ Working life oriented finnish-coaching. <https://toimistot.te-palvelut.fi/documents/244949/39985756/Esite+Ty%C3%B6el%C3%A4m%C3%A4l%C3%A4ht%C3%B6inen+suomen+kielen+valmennus+eng+Spring+House.pdf/c0627cc8-73b9-2da0-794d-547de71adf0b?t=1622108673117>

⁵² Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s. 116. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprakopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>

<p>til prøve, og må selv betale for språkprøven hvis de vil ta den. Det er den enkelte kommune som fastsetter prisen.⁴⁶</p> <p>De som har <i>rett og plikt</i> til norskopplæring, har rett til gratis språkopplæring (se 3.1). De har også plikt til å ta en prøve i norsk og samfunnskunnskap, og har rett til én gratis prøve for hver av ferdighetene skrive, lese, lytte og snakke.⁴⁷</p>		Selvstuderende må i 2022 betale 1.434 DKK for språkprøven. ⁴⁹		
--	--	--	--	--

⁴⁶ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s. 46. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprkoppling-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>

⁴⁷ Integreringsloven. (2021). Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (LOV-2021-06-18-132). Lovdata. §37. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2020-11-06-127>

⁴⁹ Prøve i dansk 3 – PD3, Clavitas – sprog og kompetence. Hentet fra <https://www.clavis.org/proever-eksamen/proeve-i-dansk-3>

4. OMFANG AV SPRÅKOPPLÆRING TIL ARBEIDSINNVANDRERE

4.1 Hvor mye *gratis* språkopplæring har arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer rett på?

NORGE	SVERIGE	DANMARK	FINLAND	ISLAND
<p>Se kap. 3.2 for hvem som får gratis språkopplæring.</p> <p>Arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer får ikke noe gratis norskopplæring iht. integreringsloven.</p> <p>Tilskuddsordningene som er beskrevet under 2.1 kan bidra til at arbeidsinnvandrere kan få dekket norskopplæring likevel.</p>	<p>Se kap. 3.2 for hvem som får gratis språkopplæring.</p> <p>Deltakelse i SFI, herunder for arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer, skal i gjennomsnitt over en fireukers periode omfatte minst 15 timer undervisning per uke.⁵³ Det er ingen tidsbegrensning på hvor lenge deltakere kan motta SFI. Avslutning av tilbudet avhenger av hvorvidt deltakeren har progresjon i opplæringen eller ikke. Avtakende progresjon anses som grunn til å avslutte opplæringen.⁵⁴</p>	<p>Se kap. 3.2 for hvem som får gratis språkopplæring.</p> <p>Danskutdannelse 1, 2 og 3 har et omfang tilsvarende 1,2 års heltidsutdannelse. Arbeidsinnvandrere tilbys DU innenfor rammene av et klippekort som beskrevet i avsnitt 2.1. Klippekortet gir deltakeren adgang til opp til 3 ½ års (42 måneders) danskundervisning innenfor den 5-årige utdannelsesperiode med offentlig støtte.⁵⁵</p>	<p>Se kap. 3.2 for hvem som får gratis språkopplæring.</p> <p>Integrasjonsopplæringen (sjeldent arbeidsinnvandrere) kan gå over maks. 60 uker à ca. 35 timer/uke, uavhengig av spor.⁵⁶ 30-40 av studieukene innebærer opplæring i finsk/svensk språk- og kommunikasjonsferdigheter.⁵⁷ Lengden på arbeidsrelatert coaching som arbeidsinnvandrere kan delta på avhenger av individuelt behov, men kan vare i opptil 30 timer over 3 måneder.⁵⁸</p>	<p>Se kap. 3.2 for hvem som får gratis språkopplæring.</p> <p>Det fremgår ikke at det finnes noen begrensninger på hvor mange kurs arbeidsinnvandrere kan delta i, og få dekket av fagforeningen sin. Det varierer derimot hvor mange kurs, og dermed antall timer hver arbeidsinnvandrere gjennomfører. 60 timer tilsvarer vanligvis ett enkeltkurs.⁵⁹</p>

⁵³ Skolverket. Rätt till sfi. <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/ratt-till-sfi>

⁵⁴ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s.82. <https://no.ramboll.com/-/media/files/mo/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprakopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrereramboll-management-consulti.pdf?la=no>

⁵⁵ Udlændinge og integrationsministeriet (2020). Vejledning om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. Hentet fra file:///C:/Users/MLBN/Downloads/C20200962160%20(1).pdf

⁵⁶ Lag om främjande av integration (1386/2016). <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2010/20101386>

⁵⁷ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s.103. <https://no.ramboll.com/-/media/files/mo/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprakopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrereramboll-management-consulti.pdf?la=no>

⁵⁸ Working life oriented finnish-coaching. <https://toimistot.te-palvelut.fi/documents/244949/39985756/Esite+Ty%C3%B6el%C3%A4m%C3%A4l%C3%A4ht%C3%B6inen+suomen+kielen+valmennus+eng+Spring+House.pdf/c0627cc8-73b9-2da0-794d-547de71adf0b?t=1622108673117>

⁵⁹ Ibid.

4.2 Hvor mye språkopplæring har arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer plikt til å gjennomføre?

NORGE	SVERIGE	DANMARK	FINLAND	ISLAND
<p>Arbeidsinnvandrere fra tredjeland og deres familiemedlemmer i alderen 18-67 år, har plikt til å gjennomføre norskopplæring. Plikten gjelder til den enkelte har nådd et minimumsnivå i norsk⁶⁰, eller til gjennomført 225 timer norskopplæring.⁶¹</p> <p>Arbeidsinnvandrere fra EØS-land og deres familiemedlemmer har ikke plikt til norskopplæring.</p>	<p>Arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer fra tredjeland og EØS-land har ikke plikt til å delta i språkopplæringen.</p>	<p>For arbeidsinnvandrere fra både tredjeland og EØS-land og deres familiegjenforente er språkopplæringen en del av et introduksjonsforløp hvor deltakelse er frivillig. Det foreligger derfor ingen plikt for å gjennomføre språkopplæringen for arbeidsinnvandrere.^{62 63}</p>	<p>Hverken arbeidsinnvandrere fra tredjeland eller EØS-land har plikt til å gjennomføre språkopplæring.</p> <p>Dersom en arbeidsinnvandrer mister jobben, og blir innlemmet i integrasjonsopplæringen har hen plikt til å delta. Se 2.1 og 3.1 for en nærmere beskrivelse av integrasjonsopplæringen.</p>	<p>Hverken arbeidsinnvandrere fra tredjeland eller EØS-land, eller deres familiemedlemmer, har plikt til å gjennomføre språkopplæring.</p>

⁶⁰ Jf. integreringsloven § 31 og integreringsforskriften § 28

⁶¹ IMDi. (2022, 5.januar). Kapittel 6 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap. <https://www.imdi.no/kvalifisering/regelverk/juridisk-veileder-til-integreringsloven/kapittel-6-opplaring-i-norsk-og-samfunnskunnskap/>

⁶² Deloitte, (2016). Analyse af danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. Hentet fra <https://www.ft.dk/samling/20161/almindel/uuu/bilag/57/1689978.pdf>

⁶³ Udlændinge- og integrationsministeriet (2018). Vejledning om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. Hentet fra https://www.kl.dk/media/15430/vejledning_om_danskuddannelse_til_voksne_udl-nding.pdf

4.3 Hvordan er prøvegjennomføringen organisert?

NORGE	SVERIGE	DANMARK	FINLAND	ISLAND
<p>HK-dir (tidligere Kompetanse Norge) har ansvar for å utvikle og vedlikeholde prøver i norsk. Norskprøven måler ferdigheter på nivå A1, A2, B1 og B2 i Det felles europeiske rammeverket for språk. Norskprøven C1 måler på nivå C1.⁶⁴ Det er kommunene som skal sørge for tilbud om å avlegge prøver til alle som ønsker å melde seg opp til prøver.^{65 66}</p> <p>I tillegg til norskprøven gjennomføres også Bergenstesten som måler ferdigheter på nivå B2 og C1.</p>	<p>Det er en nasjonal prøve i forbindelse med SFI. Prøven lages av flere av landets universiteter og høyskoler.⁶⁷ Det er rektor på hver skole som har ansvar for å bestille prøven til skolen. Testen består av fire deler som tester ferdigheter i lesing, lytting, skriving og muntlig. Deltakerne får karakterer på prøvene.⁶⁸ Fra og med 1. januar 2022, innføres det en ny kursplan med karakterene godkjent og ikke godkjent på SFI.⁶⁹</p> <p>Prøven er ikke en eksamen, men skal brukes som en veiledning og støtte for lærere i</p>	<p>Det er Styrelsen for International Rekruttering og integration som er ansvarlig for utarbeidelsen av prøver til DU, oppmeldingsfrister og prøvedatoer. Prøvene i DU avvikles av kurstilbyder – primært kommunene. Prøvene avholdes to ganger i året.⁷¹</p> <p>Prøvene til DU består av hhv. modultest og avsluttende prøver. En bestått modultest er en forutsetning for å fortsette til neste modul. De avsluttende prøvene består av muntlig kommunikasjon, leseforståelse og skriftlig fremstilling. Nivåene på</p>	<p>Deltakere i integrasjonsopplæringen (sjeldent arbeidsinnvandrere) får et sertifikat med arrangørens vurdering av deltakerens språkferdigheter. Målet er å nå B1.1.⁷³</p> <p>Språkferdighetene blir ikke vurdert gjennom en nasjonal språkprøve. Det er hver enkelt tilbyder som gjennomfører vurderingen som inneholder tekst-, tall- og lytteforståelse, og skriving. Dersom deltakeren når nivået B1.1, kan vedkommende ta den nasjonale språkferdighetsprøven</p>	<p>Prøvegjennomføringen på Island er ikke satt i system på samme måte som i de andre nordiske landene. Det er ikke krav om å gjennomføre prøver etter fullførte språkkurs, men det er vanlig at det benyttes en form for test for å måle progresjon og nivå hos deltakerne. Det er imidlertid ingen systematikk i hvordan testene gjennomføres hos de ulike tilbyderne.⁷⁶</p> <p>For permanent oppholdstillatelse er det krav om språktest som gjennomføres i regi av en anerkjent utdanningsinstitusjon. Språkprøven i forbindelse</p>

⁶⁴ IMDi (2022, 10.februar). Opplæring i norsk og samfunnskunnskap. <https://www.imdi.no/kvalifisering/veileder-for-kvalifiseringslop-for-voksne-innvandrene/opplaring-i-norsk-og-samfunnskunnskap/>

⁶⁵ IMDi (2021, 19.februar). Kapittel 8 prøver i norsk og samfunnskunnskap. <https://www.imdi.no/kvalifisering/regelverk/juridisk-veileder-til-integreringsforskriften/kapittel-8-prover-i-norsk-og-samfunnskunnskap/>

⁶⁶ Kompetanse Norge. Norskprøve. <https://www.kompetansenorge.no/Norsk-og-samfunnskunnskap/Norskprøve/#ob=9051,9978,9067,9069>

⁶⁷ Skoleverket. Nationella provens konstruktion. <https://www.skolverket.se/undervisning/vuxenutbildningen/komvux-svenska-for-invandrare-sfi/nationella-prov-i-svenska-for-invandrare-sfi/nationella-provens-konstruktion>

⁶⁸ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s.136. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rmo/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprkopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>

⁶⁹ Skolverket. Beställa och hantera prov i svenska för invandrare (sfi). <https://www.skolverket.se/undervisning/vuxenutbildningen/komvux-svenska-for-invandrare-sfi/nationella-prov-i-svenska-for-invandrare-sfi/forbereda-och-bestalla-prov-i-svenska-for-invandrare-sfi/bestalla-och-hantera-prov-i-svenska-for-invandrare-sfi>

⁷¹ Bek, Kaare Dybvad og Hesthaven, C. (2020). Vejledning om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., Retsinformation. Hentet fra <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2020/9621>

⁷³ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s.108. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rmo/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprkopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>

⁷⁶ Ibid.

<p>Prøvene kan blant annet brukes som dokumentasjon på språkferdigheter i forbindelse med permanent oppholdstillatelse og statsborgerskap.</p>	<p>vurdering og karaktersetting.⁷⁰</p>	<p>de avsluttende prøvene korresponderer med det felles europeiske rammeverket for språk. DU 1 avsluttes med prøve i dansk 1. Dette tilsvarer nivå A2 i skriftlig dansk og B2 i muntlig dansk. DU 2 avsluttes med prøve i dansk 2. Dette tilsvarer B1 i skriftlig og B1/B2 i muntlig dansk. DU 3 avsluttes med Prøve i dansk 3, som tilsvarer B2 i muntlig og skriftlig dansk. Den sjette modulen avsluttes med Studieprøven, som tilsvarer C1 i både skriftlig og muntlig dansk.⁷² I vedlegg figur 1 ses en oversikt over prøvene til danskutdannelsene.</p> <p>Prøvene kan blant annet brukes som dokumentasjon i forbindelse med statsborgerskap.</p>	<p>YKI og få et offisielt språkbevis.⁷⁴</p> <p>YKI-prøven består av tre nivåer som igjen består av to nivåer som svarer til Det felles europeiske rammeverket for språk: basisnivå 1-2 (A1 + A2), mellomnivå 3-4 (B1 og B2) og øverste nivå 5-6 (C1 og C2).</p> <p>YKI-testen kan blant annet brukes som dokumentasjon på språkferdigheter i forbindelse med søknad om statsborgerskap.⁷⁵</p>	<p>med statsborgerskap gjennomføres av et institutt på Island ansvarlig for testing (Námsmatsstofnun).⁷⁷</p>
--	---	---	---	---

⁷⁰ Skolverket (2020). Elever og studieresultat i kommunal vuxenutbildning 2019. Hentet fra <https://www.skolverket.se/getFile?file=6784>

⁷² Rambøll (2021). Kartlegging av språktilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige Nordiske land. s.64. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprkopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>

⁷⁴ European Migration Network (2017) EMN ad-hoc query on integration measures regarding language courses and civic integration – part 1. https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/2017.1167_fr_integration_measures_regarding_language_courses_and_civic_integration_-_part_1.pdf

⁷⁵ Finnish national agency for education. National certificates of language proficiency. <https://www.oph.fi/en/national-certificates-language-proficiency-yki>

⁷⁷ REGULATION No. 1129/2008 on Icelandic language tests for persons applying for Icelandic citizenship. Hentet fra <https://www.government.is/Publications/Legislation/Lex/?newsid=f0d61ab8-e640-11e7-9423-005056bc530c>

4.4 Antall timer en gjennomsnittlig deltaker (arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer) gjennomfører totalt?

Dataene er ikke sammenliknbare på grunn av ulike måter å organisere språkopplæringen på og registrere timer i de ulike landene

NORGE	SVERIGE	DANMARK	FINLAND	ISLAND
Informasjonen er ikke tilgjengelig.	<p>Statistikken fra Skolverket viser gjennomsnittlig antall elevtimer for alle deltakere i SFI, og skiller ikke på innvandringsgrunn. Hvor mange timer en gjennomsnittlig deltaker gjennomfører varier på tvers av studievei og kurs. Statistikken viser ikke antallet gjennomførte timer totalt.</p> <p>Gjennomsnittlig antall elevtimer i 2019 var 227 for både kvinner og menn.^{78 79} Under presenteres gjennomsnittlig antall elevtimer for de ulike kursene for deltakere som sluttførte kurs 2015-2019:</p> <p>Kurs 1A: 290 Kurs 1B: 341 Kurs 1C: 310 Kurs 1D: 233</p>	<p>Årsrapport 2020 viser gjennomsnittlig antall undervisningstimer pr. bestått modul på hhv. danskutdannelse 1, 2 og 3. I statistikken skilles det mellom S-deltakere og I-deltakere. Statistikken viser ikke antallet av gjennomførte timer totalt.</p> <p>Under presenteres gjennomsnittlig antall undervisningstimer pr. bestått modul for S-deltakere fordelt på de ulike danskutdannelsene.</p> <p>Danskutdannelse 1: 163 undervisningstimer pr. bestått modul</p> <p>Danskutdannelse 2: 133 undervisningstimer pr. bestått modul</p>	Informasjonen er ikke tilgjengelig.	Informasjonen er ikke tilgjengelig.

⁷⁸ Se statistikken her https://siris.skolverket.se/siris/sitevision_doc.getFile?p_id=549980

⁷⁹ Det er ikke blitt publisert statistikk for 2020. De nasjonale prøvene ble avlyst våren 2020.

	Kurs 2B: 236 Kurs 2C: 243 Kurs 2D: 203 Kurs 3C: 217 Kurs 3D: 160	Danskuddannelse 3: 100 undervisningstimer pr. bestått modul. ⁸⁰		
--	--	--	--	--

4.5 Hvor mange timer språkopplæring gjennomfører en gjennomsnittlig deltaker (arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer) for å oppnå nivå B1 eller høyere i muntlige ferdigheter?

NORGE	SVERIGE	DANMARK	FINLAND	ISLAND
Informasjonen er ikke tilgjengelig.	Informasjonen er ikke tilgjengelig.	Informasjonen er ikke tilgjengelig.	Informasjonen er ikke tilgjengelig.	Informasjonen er ikke tilgjengelig.

⁸⁰ Udlændinge- og integrationsministeriet (2020). Aktiviteten hos udbydere af danskuddannelse for voksne udlændinge m.fl. Hentet fra [https://integrationsbarometer.dk/tal-og-analyser/filer-tal-og-analyser/danskuddannelserne-filer/Aktivitetenhosudbydereafdanskuddannelseforvoksneudlindingem.fl.2020.pdf](https://integrationsbarometer.dk/tal-og-analyser/filer-tal-og-analyser/danskuddannelserne-filer/Aktivitetenhosudbydereafdanskuddannelseforvoksneudlendingem.fl.2020.pdf)

5. RESULTATER PÅ SPRÅKPRØVER

5.1 Hvor mange prosent av deltakerne (arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer) oppnår nivå A1, A2, B1 og B2 i muntlige ferdigheter?

Dataene er ikke sammenliknbare på grunn av ulike måter å registrere resultater i de ulike landene. Det er kun data fra Norge som svarer konkret på spørsmålet, for de andre landene er beste tilgjengelig data på språkprøver inkludert.

NORGE	SVERIGE	DANMARK	FINLAND	ISLAND
<p>Statistikken til SSB viser resultater til personer som er omfattet av integreringsloven (tidligere introduksjonsloven), og inkluderer derfor ikke arbeidsinnvandrere fra EØS og deres familiemedlemmer. Resultatene presenteres i henhold til det europeiske rammeverket for språk. Resultatene for 2020 viser at de som kun hadde plikt til opplæring (arbeidsinnvandrere fra tredjeland og deres familiemedlemmer) oppnådde følgende resultater i muntlig kommunikasjon⁸¹:</p>	<p>Statistikken fra Skolverket skiller ikke på innvandringsgrunn i sine resultater. Kurs i SFI og resultater på den nasjonale prøven korresponderer ikke lenger med det europeiske rammeverket for språk.</p> <p>For resultater på <i>muntlig interaksjon</i> på den nasjonale prøven fra 2019 for deltakere på kurs B, C og D, se vedlagt statistikk.⁸²</p>	<p>Statistikken fra Årsrapporten 2020 skiller ikke på innvandringsgrunn i sine resultater. Statistikken viser resultater både for skriftlige og muntlige ferdigheter.</p> <p>Resultater på avsluttende prøver i DU i 2020 (muntlige og skriftlige) viser hvor mange ikke-selvstuderende deltakere som gjennomførte og bestod en avsluttende prøve. Resultatene viser de prøvetilmeldte som gjennomførte alle prøvedelene ved prøven. En deltaker kan ha avlagt mer enn én prøve.</p>	<p>Statistikken skiller ikke på innvandringsgrunn. Resultatene korresponderer til det europeiske rammeverket for språk. Resultatene inkluderer mer enn bare muntlige ferdigheter.</p> <p>Gjennomsnittlige resultater på språkstester (inkl. tekst, lytteforståelse og skrijving) for alle som deltok i integrasjonsopplæringen i årene 2013-2016 viser at 10 prosent var på nivå A1 og lavere, 50 prosent var på nivå A2 og 35 prosent var på nivå B1.⁸⁴ ⁸⁵ Dette indikerer at nivået som etterstrebes (B1.1)</p>	<p>Informasjonen er ikke tilgjengelig.</p>

⁸¹ SSB. Norskopplæring for voksne innvandrere. <https://www.ssb.no/statbank/table/11315/>

⁸² Se statistikken her https://siris.skolverket.se/siris/sitevision_doc.getFile?p_id=549987

⁸⁴ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s. 108. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprakopplring-og-spraktilbud-til-voksne-innvandrere-ramboll-management-consulti.pdf?la=no>

⁸⁵ Statens Revisjonsverk (2018) Kotoutumiskoulutus. <https://www.vtv.fi/app/uploads/2018/10/15152336/VTV-Tarkastuskertomus-15-2018-Kotoutumiskoulutus.pdf>

<p>A1 eller lavere: 16 % A2: 27 % B1: 35 % B2: 50 %</p>		<p>Følgende viser hvor stor prosentandel som bestod prøve i danskuddannelsene samt studieprøven.⁸³</p> <p>Prøve i dansk 1: 82,6% Prøve i dansk 2: 91,4 Prøve i dansk 3: 91,5% Studieprøven: 79,9 %.</p> <p>Se figur 2. i vedlegg for hvordan resultatene korresponderer med det europeiske rammeverket for språk.</p>	<p>oppnås i et fåtall av tilfellene. Det er viktig å merke seg at språkferdighetene ikke ble vurdert gjennom en nasjonal språkprøve.⁸⁶</p>	
---	--	--	---	--

⁸³ Udlændinge- og integrationsministeriet (2020). Aktiviteten hos udbydere af danskuddannelse for voksne udlændinge m.fl. i 2020. s.20 (Tabell 16). Hentet fra [https://integrationsbarometer.dk/tal-og-analyser/filer-tal-og-analyser/danskuddannelserne-filer/Aktivitetenhosudbydereafdanskuddannelseforvoksneudlindingem.fl.2020.pdf](https://integrationsbarometer.dk/tal-og-analyser/filer-tal-og-analyser/danskuddannelserne-filer/Aktivitetenhosudbydereafdanskuddannelseforvoksneudlendingem.fl.2020.pdf)

⁸⁶ Statens revisionsverk (2018). Integrationsutbildning. Integrationsutbildning - Valtiontalouden tarkastusvirasto (vtv.fi). <https://www.vtv.fi/sv/publikationer/integrationsutbildning/>

5.2 Er det store regionale forskjeller på resultatene på språknivå (for arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer)?

Dataene er ikke sammenliknbare på grunn av ulike måter å registrere resultater i de ulike landene.

NORGE	SVERIGE	DANMARK	FINLAND	ISLAND
<p>Informasjonen er ikke tilgjengelig. Under henvises det til annen tilgjengelige data.</p> <p>SSB har resultater fordelt på fylke, men skiller ikke på innvandringsgrunn eller rett/plikt iht. integreringsloven/ introduksjonsloven i den offisielle statistikken.⁸⁷</p> <p>Tidligere utredninger viser at det er kommunale forskjeller når det gjelder resultater i norskopplæringen.⁸⁸</p>	<p>Informasjonen er ikke tilgjengelig. Under henvises det til annen tilgjengelige data.</p> <p>Skolverket har statistikk på den nasjonale prøven på fylkes- og kommunenivå.⁸⁹ Statistikken skiller ikke på innvandringsgrunn i sine resultater. Kurs i SFI og resultater på den nasjonale prøven korresponderer ikke lenger med det europeiske rammeverket for språk.</p>	<p>Informasjonen er ikke tilgjengelig. Under henvises det til annen tilgjengelige data.</p> <p>Statistikken fra Benchmarking- og effektivitetsanalysen av danskutdanning til voksne utlendinger 2013-2017 viser at det er forskjeller mellom språksentrene når det gjelder resultater i danskopplæringen. Her vises det til forskjeller i gjennomførte moduler, andel som har bestått, karaktergjennomsnitt og tid pr. gjennomført modul.⁹⁰ Statistikken er på overordnet nivå og viser ikke til resultater på språknivå for arbeidsinnvandrere.</p>	<p>Informasjonen er ikke tilgjengelig.</p>	<p>Informasjonen er ikke tilgjengelig.</p>

⁸⁷ Se statistikken her <https://www.ssb.no/statbank/table/11317/>

⁸⁸ Djuve, A. B., Kavli, H. C. Sterri, E. B. og Bråten B. (2017). Introduksjonsprogram og norskopplæring. Hva virker – for hvem? <https://www.fafo.no/images/pub/2017/20639.pdf>

⁸⁹ Se statistikken her https://siris.skolverket.se/siris/sitevision_doc.getFile?p_id=550039

⁹⁰ Bolvig, I m.fl. (2019). Benchmarking- og effektivitetsanalyse af danskuddannelse til voksne udlændinge, VIVE. Hentet fra https://integrationsbarometer.dk/tal-og-analyser/filer-tal-og-analyser/danskuddannelserne-filer/301156_Benchmarkingogeffektivitetsanalyseafdanskuddannelsesetilvoksneudlendinge_ASIKRET.pdf

6. KRAV TIL SPRÅK

6.1 Hvilke språkkrav stilles til statsborgerskap og permanent oppholdstillatelse og hva gir eventuelt grunnlag for unntak fra språkkravet (for arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer)?

NORGE	SVERIGE	DANMARK	FINLAND	ISLAND
<p>For å få innvilget søknad om permanent oppholdstillatelse for arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer er det krav om A1 i muntlige ferdigheter i norsk, samt krav om gjennomført språkopplæring. Justis- og beredskapsdepartementet har hatt forslag på høring om å oppheve kravet om at man må gjennomføre pliktig opplæring i norsk og samfunnskunnskap for rett til permanent oppholdstillatelse.⁹¹</p>	<p>Det er ingen formelle språkkrav for å søke permanent oppholdstillatelse eller statsborgerskap for arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer.</p> <p>Den svenske regjeringen besluttet i oktober 2019 å gi oppdrag om å utrede og gi forslag om det burde være godkjent prøve i svensk og grunnleggende samfunnskunnskap for å få statsborgerskap (se 7.1).⁹⁵ Dette er ikke blitt besluttet.</p>	<p>Arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer skal dokumentere dansk-kunnskaper som en supplerende betingelse i søknad om permanent oppholdstillatelse.⁹⁶</p> <p>Ved søknad om statsborgerskap skal søker dokumentere språkkunnskaper på hovedsakelig bestått danskutdanning 3, som svarer til krav om C1 nivå i muntlige ferdigheter. Her gjelder det unntak, hvis det kan dokumenteres fullført grunnskole, gymnasialutdanning,</p>	<p>Det er ingen språkkrav for å søke permanent oppholdstillatelse for arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer.</p> <p>For å få finsk statsborgerskap er utgangspunktet at personen har tilstrekkelig ferdigheter i finsk eller svensk muntlig og skriftlig, eller finsk eller finsk-svensk tegnspråk.⁹⁹ ¹⁰⁰ Språkferdighetene kan dokumenteres ved den generelle språkeksamen (YKI) på finsk eller svensk på minst ferdighetsnivå tre, som tilsvarer nivå B1.</p>	<p>For å få permanent oppholdstillatelse for arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer er det krav om enten å gjennomføre 150 timer med islandsk språkundervisning, med en klassedeltakelse på minst 85 prosent, eller gjennomgå en språktest.¹⁰²</p> <p>Unntaket fra språkkravet gjelder hvis søkeren er 65 år eller eldre og har bodd i landet de siste 7 årene, søkeren kan dokumentere fysiske eller psykiske utfordringer som gjør at man ikke kan delta i</p>

⁹¹ Regjeringen (2021, 10. desember). Høring – forslag til endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften – permanent oppholdstillatelse (opplæring i norsk og samfunnskunnskap).

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-forslag-til-endringer-i-utlendingsloven-og-utlendingsforskriften-permanent-oppholdstillatelse-opplaring-i-norsk-og-samfunnskunnskap/id2879532/>

⁹⁵ SOU 2021:2. (2021). Krav på kunnskaper i svenska och samhällskunnskap för svenskt medborgarskap. https://www.regeringen.se/48e7bc/contentassets/b23619ff933047688f64b8f0051f0dfd/krav-pa-kunskaper-i-svenska-och-samhallskunnskap-for-svenskt-medborgarskap-sou-20212_

⁹⁶ Udlændinge og integrationsministeriet, Dansk-kunnskaber. Hentet fra <https://uim.dk/arbejdsomraader/statsborgerskab/udenlandske-statsborgere/betingelser/dansk-kunnskaber/>

⁹⁹ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s. 111 og 138. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprakopplring-og-spraktillbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>

¹⁰⁰ Finish National Agency for Education. Demonstrating your language proficiency when applying for Finish citizenship. <https://www.oph.fi/en/education-and-qualifications/demonstrating-your-language-proficiency-when-applying-finnish>

¹⁰² UTL. Permanent residence permit. Hentet fra: <https://utl.is/index.php/en/permanent-residence-permit-xyz#icelandic-language-study>

<p>Stortinget vedtok høsten 2020 at kravet i norsk muntlig heves fra A2 til B1 for rett til statsborgerskap etter søknad. Det er enda ikke fastsatt når lovendringen trer i kraft.⁹² Når lovendringen trer i kraft, vil det ikke lenger være krav om å gjennomføre norskopplæring for å få statsborgerskap. Språkkravet i statsborgerloven gjelder alle søkere mellom 18 og 67 år, og også arbeidsinnvandrere fra tredjeland og deres familiemedlemmer.</p> <p>Når lovendringen trer i kraft, vil det bli innført unntak for søkere som på grunn av personlige forutsetninger som vedkommende ikke rår over eller av helsemessige årsaker ikke har mulighet til å nå nivå B1 i norsk muntlig.⁹³ Det er i gjeldene lovverk</p>		<p>høyere forberedelseksamen⁹⁷ eller lignende med minimum karakter på 02 i danskdisciplinene.</p> <p>I visse tilfeller skal det kun dokumenteres bestått danskutdanning 2. Dette gjelder hvis det kan dokumenteres at søker ikke har mottatt spesifikke offentlige økonomiske midler innenfor en avgrenset tidsperiode.⁹⁸</p>	<p>Gyldig dokumentasjon kan også være vitnemål fra grunnskole, vitnemål fra videregående skole, fagbrev eller vitnemål fra høyere utdanning i Finland. Unntak til dette kravet gjøres svært sjelden, men kan skje for eksempel i tilfeller hvor helsetilstand gjør det umulig å tilegne seg det påkrevde språknivået, eller hvis innvandreren kom til Finland som analfabet i voksen alder.¹⁰¹</p>	<p>språkkurs, og/eller at søkeren har gjennomført godkjent opplæring på grunnskole-, videregående- eller universitetsnivå.</p> <p>For å få statsborgerskap er det et krav om å bestå en språktest som tilsvarer nivå A1-A2.¹⁰³ For å bestå språktesten må kandidaten vise tilstrekkelig kompetanse definert i Kunnskapsdepartementets læreplan. Språktesten viser kun bestått/ ikke-bestått.</p> <p>Unntak fra språkkravene gjelder hvis søkeren er 65 år eller eldre og har vært bosatt på Island de siste syv årene, søkeren kan dokumentere at hen ikke er i stand til å gjennomgå prøve pga. alvorlige fysiske eller psykiske årsaker, eller at søkeren kan dokumentere at hen</p>
---	--	---	---	---

⁹² UDI (2020, 30.oktober). Strengere krav til norskkunnskaper for å få norsk statsborgerskap. <https://www.udi.no/viktige-meldinger/strengere-krav-til-norskkunnskaper-for-a-fa-norsk-statsborgerskap/>

⁹³ Ibid.

⁹⁷ Høyere forberedelseksamen er en studieforberedende ungdomsutdanning på gymnasialt nivå

⁹⁸ Udlændinge og integrationsministeriet, Danskundskaber. Hentet fra <https://uim.dk/arbejdsomraader/statsborgerskab/udenlandske-statsborgere/betingelser/danskundskaber/>

¹⁰¹ Finnish National Agency for Education (2020). National certificates language proficiency. <https://www.oph.fi/en/national-certificates-language-proficiency-yki>

¹⁰³ REGULATION No. 1129/2008 on Icelandic language tests for persons applying for Icelandic citizenship. Hentet fra

<https://www.government.is/Publications/Legislation/Lex/?newsid=f0d61ab8-e640-11e7-9423-005056bc530c>

unntak for kravet om deltakelse i norskopplæring og krav om ferdigheter i norsk muntlig for søkere som kan dokumentere tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk. ⁹⁴				har språkferdighetene det er krav om.
--	--	--	--	---------------------------------------

6.2 Har det vært endringer i kravet til språknivå i perioden det har vært stilt språkkrav og har dette hatt betydning/effekt på andelene som oppnår de ulike nivåene?

NORGE	SVERIGE	DANMARK	FINLAND	ISLAND
<p>I Norge ble det innført språkkrav for statsborgerskap og permanent oppholdstillatelse i 2017, hvor kravet til språknivå var at søkeren måtte dokumentere ferdigheter på A1 i norsk muntlig for permanent oppholdstillatelse og A2 for statsborgerskap.¹⁰⁴</p> <p>I SSB sin statistikk over norskopplæring for voksne innvandrere, er det data på hvor mange prosent av deltakerne med plikt til opplæring som har oppnådd de ulike språknivåene i muntlig</p>	<p>I Sverige er det foreløpig ikke krav til språknivå for permanent oppholdstillatelse og statsborgerskap. Det er derfor ikke tilgjengelig informasjon om endringer i kravet til språknivå i perioden det har vært stilt språkkrav har hatt betydning på andelen som oppnår ulike nivåer.</p>	<p>I Danmark er det ikke tilgjengelig informasjon om endringer i kravet til språknivå har hatt betydning på andelen som oppnår ulike nivåer.</p>	<p>Innføring av språkkrav for statsborgerskap ble innført i 2003. Det er ikke identifisert endringer i språkkravet siden den gang, og det finnes derfor ikke tilgjengelig informasjon om endringer i kravet til språknivå i perioden det har vært stilt språkkrav har hatt betydning på andelen som oppnår ulike nivåer.</p>	<p>Innføringen av språkkrav for statsborgerskap ble innført i årsskifte 2008/09. Det er ikke identifisert endringer i språkkravet siden den gang, og det finnes derfor ikke tilgjengelig informasjon om endringer i kravet til språknivå i perioden det har vært stilt språkkrav har hatt betydning på andelen som oppnår ulike nivåer.</p>

⁹⁴ Statsborgerforskriften (2006). Forskrift om erverv og tap av norsk statsborgerskap (FOR-2006-06-30-756). Lovdata. https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-30-756/KAPITTEL_4#%C2%A74-22

¹⁰⁴ Prop. 98 L (2019–2020). Endringer i statsborgerloven (krav om ferdigheter i norsk muntlig). Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-98-l-20192020/id2699960/?ch=2>

<p>kommunikasjon siden 2014 for begge kjønn.¹⁰⁵ Se vedlegg figur 3 for resultatene.</p> <p>Statistikken viser ikke analyser som kan beskrive om kravet til språknivå har påvirket andelen som oppnår de ulike nivåene.</p>				
---	--	--	--	--

6.3 Stilles det andre formelle språkkrav i samfunnet, for eksempel av offentlige eller private arbeidsgivere (for arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer)?

NORGE	SVERIGE	DANMARK	FINLAND	ISLAND
<p>Det er krav om dokumentert språknivå B2 for opptak til høyere utdanning, samt i forbindelse med godkjenning av autorisasjon som kreves for enkelte lovregulerte yrker.¹⁰⁶</p>	<p>Det er formelle språkkrav for å kunne utøve visse yrker. Dette gjelder f.eks. yrker i helsesektoren og i utdanningssektoren.¹⁰⁸</p> <p>Det ble i 2021 innført en språkpakt i forbindelse</p>	<p>For å søke opptak på videregående opplæring er det krav til dansk kunnskaper. Det skal dokumenteres bestått studieprøve i dansk utdanning 3 eller dokumenteres tilsvarende kunnskaper i dansk.¹⁰⁹</p>	<p>I offentlig sektor er det formelle språkkrav i mange stillinger.¹¹¹ På statlig nivå krever stillinger med høyere utdanning gode ferdigheter i språket som majoriteten av befolkningen snakker i den regionen, i tillegg til</p>	<p>Det stilles språkkrav til enkelte yrker. I tillegg hender det at offentlige aktører stiller språkkrav i sine anbudsprosesser hvor de bestiller tjenester fra privatmarkedet.¹¹³</p>

¹⁰⁵ SSB. Norskopplæring for voksne innvandrere. Se resultatene her <https://www.ssb.no/statbank/table/11315/tableViewLayout1//>

¹⁰⁶ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s.135. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprkopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>

¹⁰⁸ Skolverket. Vad krävs för att få legitimation? <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/lararlegitimation-och-forskollarlegitimation/lararlegitimation-och-forskollarlegitimation-med-utlandsk-examen/krav-for-att-fa-larar--och-forskollarlegitimation-utlandsk-examen>

¹⁰⁹ Børne- og Undervisningsministeriet (2018). Uddannelses Guiden. Hentet fra <https://www.ug.dk/videregaaendeuddannelse/altomoptagelse/dansk-som-optagelseskrav-paa-de-videregaaende-uddannelser>

¹¹¹ Act on the Knowledge of Languages Required of Personnel in Public Bodies (423/2003). <https://www.finlex.fi/en/laki/kaanokset/2003/20030424>

¹¹³ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktrening for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s.127. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprkopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>

<p>Arbeidsgivere må vurdere hvilke språkkrav som er aktuelle og relevante for den enkelte stilling, hvis man stiller for strenge språkkrav kan dette gå imot likestillings- og diskrimineringsloven.¹⁰⁷</p>	<p>med rett til sosialstønad (se 7.1).</p>	<p>Det er språkkrav om dokumentert bestått danskprøve 3 for autorisert helsepersonell utdannet utenfor EU/EØS. Styrelsen for Patientsikkerhed stiller ikke krav om bestått språkprøve i dansk i forbindelse med utstedelse av autorisasjon til helsepersonell som er EU-statsborgere og utdannet i EU/EØS.¹¹⁰</p> <p>Det finnes ingen formelle språkkrav på det danske arbeidsmarkedet, men språkkrav kan opplyses i stillingsannonser og må begrunnes slik at det overholder likestillingsloven.</p>	<p>tilstrekkelige ferdigheter i det andre offisielle språket.</p> <p>I kommunene er de offisielle språkkravene noe mer fleksible, men i praksis krever de fleste stillingene gode ferdigheter i minst ett av de offisielle språkene. I de kommunene der det er to offisielle språk, skal tjenestene gis på begge språkene. I privat sektor er det ingen offisielle språkkrav, men i de fleste selskapene er arbeidsspråket finsk og mange arbeidsgivere krever tilstrekkelige ferdigheter i finsk.</p> <p>I henhold til <i>the Non-Discrimination Act (1325/2014)</i>¹¹² kan det ikke stilles strengere språkkrav enn det som det er behov for i en stilling.</p>	
--	--	--	--	--

¹⁰⁷ Kompetanse Norge. Norskkrav i arbeidslivet. <https://www.kompetansenorge.no/norsk-og-samfunnskunnskap/norskprove/norskkrav-i-arbeidslivet/#ob=12592>

¹¹⁰ Styrelsen for Patientsikkerhed (2019). Ansættelse af sundhedsfagligt personale. Hentet fra https://stps.dk/da/autorisation/om-autorisationer/ansættelse-af-sundhedsfagligt-personale/~/_media/5C1BD297DCB248ECA1FAE9099971A5E2

¹¹² International Labour Organization. Finland. https://www.ilo.org/dyn/natlex/natlex4.detail?p_lang=en&p_isn=101088

7. UTVIKLING AV RETTIGHETER

7.1 Utviklingen av rettighetene (til arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer) med sentrale milepæler og politisk begrunnelse for gjeldende lovverk

NORGE	SVERIGE	DANMARK	FINLAND	ISLAND
<p>Verken arbeidsinnvandrere fra EØS eller fra tredjeland og deres familiemedlemmer har rett til språkopplæring. Begrunnelse for gjeldene lovverk er basert på en vurdering av gruppens forutsetninger og behov for gratis språkopplæring. Vurderingen bak at arbeidsinnvandrere fra tredjeland og deres familiemedlemmer ikke har rett til gratis språkopplæring er at de ved å være arbeidsinnvandrere har økonomi til å betale for språkopplæring eller få det betalt av arbeidsgiver, samt at de har gode forutsetninger og motivasjon for å lære seg</p>	<p>Arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer har rett til gratis språkopplæring gjennom SFI. SFI er en del av det allmenne skolesystemet i Sverige, og skolen er avgiftsfri. I <i>Svenska för invandrare - valfrihet, flexibilitet och individanpassning</i>¹¹⁶ argumenteres det for at språk er en av de viktigste faktorene for å etablere seg i arbeids- og samfunnsniv, og at dette gjelder uansett om man er flyktning, arbeidsinnvandrer eller familiemedlem til en innvandrer.</p> <p>I Sverige ble det 1. april 2021 innført en språkplikt i forbindelse med rett til</p>	<p>I Danmark skilles det ikke mellom begrunnelsene for å tilby danskutdanning til ulike grupper innvandrere, det handler i stedet om å sikre at alle nyankomne utlendinger integreres hurtigst mulig i det danske samfunn. Derfor tilbys nyankomne utlendinger støtte til å tilegne seg språklige kunnskaper som er nødvendige for at kunne delta i samfunnslivet på lik linje med andre borgere.¹¹⁹ Dette skal bidra til at utlendinger får de beste muligheter for å bli selvforsørgende. Ved å la danskutdannelsene være offentlig styrt er det mulig å sikre en forsterket og mer effektiv integrasjonsinnsats.¹²⁰</p>	<p>Lov om integrering trådte i kraft 1. september 2011. Loven regulerer innvandreres rettigheter i Finland, herunder språkopplæring. Samtidig fremgår det at Arbeidsinnvandrere ikke har rett eller plikt til gjennomføring av språkopplæring. Det foreligger dermed ikke et lovverk som regulerer dette på samme måte som for flyktninger, kvoteflyktninger og familiegjenforente til flyktninger. Begrunnelsen for ikke å gi arbeidsinnvandrere samme rettigheter som innvandrere uten arbeid er usikker.</p>	<p>The Adult Education Act no. 27 ble vedtatt på Island i 2010. Formålet med loven er å styrke kompetansen hos voksne med kort formell utdanning, og således møte arbeidsmarkedets behov for kompetanse og ferdigheter.¹²³ Loven regulerer imidlertid ikke plikt og rett på språkopplæring for ulike grupper innvandrere. Imidlertid er kommunene oppfordret til å gi språkopplæring til flyktninger og familiegjenforente, dette gjelder imidlertid ikke for arbeidsinnvandrere.</p> <p>Det er usikkert hva som er årsaken til at Island har et mindre omfattende</p>

¹¹⁶ SOU 2013:76. Svenska för invandrare - valfrihet, flexibilitet och individanpassning. s.174. Stockholm: Fritzes.

¹¹⁹ Retsinformation.dk (2022, 7 mars). Bekendtgørelse af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.. Hentet fra <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2019/901>

¹²⁰ Stenild, K & Martens, A (2009). Integrationspolitikens historie og den integrationspolitiske dagsorden. Hentet fra https://www.djoef-forlag.dk/openaccess/samf/samfdocs/2009/2009_1/samf_2009_1_3.pdf

¹²³ Rambøll (2021). Kartlegging av tilbud om språkopplæring og språktraining for voksne innvandrere i Norge og øvrige nordiske land. s.113. <https://no.ramboll.com/-/media/files/rno/rmc/kartlegging-av-tilbud-om-sprakopplring-og-sprktilbud-til-voksne-innvandrererambll-management-consulti.pdf?la=no>

<p>norsk. Arbeidsinnvandrere fra EØS-land og deres familiemedlemmer har heller ikke plikt til deltakelse i språkopplæring. Dette er vurdert med grunnlag i prinsippet om fri bevegelse av arbeidskraft innenfor EØS-området.¹¹⁴</p> <p>Stortinget vedtok høsten 2020 at kravet i norsk muntlig heves fra A2 til B1 for rett til statsborgerskap etter søknad. I bakgrunnen for den daværende regjeringens lovforslag står det at norsk statsborgerskap skal henge høyt, og at vilkår for å få innvilget statsborgerskap skal virke integreringsfremmende. I begrunnelsen blir norskferdigheter trukket frem som elementært for deltakelse i arbeids- og samfunnsliv, og at det må stilles krav til et språknivå der man kan delta fullt ut</p>	<p>sosialstønad. Språkplikten innebærer at den som mottar sosialstønad ved behov skal delta i SFI eller tilsvarende utdanning for å anses som tilgjengelig for arbeidsmarkedet. Begrunnelsen for lovendringen er at språk ofte er et hinder for deltakelse i arbeidsmarkedet.¹¹⁷</p> <p>I utredningen som har undersøkt mulighet og behov for språk og samfunnskunnskapskrav i forbindelse med statsborgerskap¹¹⁸, foreslås det at det skal innføres krav om kunnskaper i svensk og samfunnskunnskap for rett til svensk statsborgerskap. Denne kunnskapen foreslås å kunne vises på ulike måter. Kravet begrunnes i å skulle styrke statsborgerskapsstatusen og fremme et inkluderende samfunn.</p>	<p>I juli 2017 ble det innført depositum for S-deltakere. S-deltakere skal betale et depositum på 1250 DKK for deltakelse i DU. Depositumsordningen skal bidra til å sikre at tilmeldte S-deltakere har et reelt ønske om å følge undervisningen, og dermed minske frafall.</p> <p>Januar 2018 ble det innført en klippekortordning til blant annet arbeidsinnvandrere. Klippeortordningen hadde til hensikt å øke S-deltakernes insentiv til å gjennomføre DU innenfor en avgrenset tidsperiode, og begrense fravær.</p> <p>I 2018 ble det innført delvis deltakerbetaling for DU til utenlandske arbeidstakere, EU-borgere, studerende m.fl. på 2000 DKK pr. påbegynt modul og samtidig en fastholdelse på kravet om depositum</p>	<p>Det er et pågående arbeid som kalles «Talent-boost programmet», som er rettet mot innvandrere som kommer til Finland for å jobbe eller studere.¹²² I programmet har man blant annet diskutert språkopplæring for arbeidsinnvandrere, og det er grunn til å tro at dette vil skje utvikling på dette området i fremtiden. På hvilken måte er imidlertid uklart.</p>	<p>tilbud, og som heller ikke er lovregulert i samme grad som for resten av de nordiske landene. Innvandring på Island har vært lavere enn de andre nordiske landene, noe som antakelig har gitt utslag i systemet for språkopplæring. I tillegg er flertallet av innvandrerne på Island arbeidsinnvandrere. Innvandringen på Island kan ha gitt konsekvenser for omfanget og reguleringen av språkopplæring og andre integrasjonstiltak.</p>
---	--	--	--	---

¹¹⁴ IMDi (2022, 5.januar). Kapittel 6 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap. <https://www.imdi.no/kvalifisering/regelverk/juridisk-veileder-til-integreringsloven/kapittel-6-opplaring-i-norsk-og-samfunnskunnskap/>

¹¹⁷ Sveriges Riksdag. Språkplikt – deltagande i vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) för rätt till försörjningsstöd. <https://data.riksdagen.se/fil/161F0D75-79AC-4E1D-82B6-70D658744855>

¹¹⁸ SOU 2021:2. (2021). Krav på kunnskaper i svenska och samhällskunnskap för svenskt medborgarskap. https://www.regeringen.se/48e7bc/contentassets/b23619ff933047688f64b8f0051f0dfd/krav-pa-kunnskaper-i-svenska-och-samhallskunnskap-for-svenskt-medborgarskap-sou-20212_

¹²² Ministry of Economic affairs and employment of Finland. Talent Boost programme. <https://tem.fi/en/talent-boost-en>

<p>i arbeids- og samfunnsliv.¹¹⁵</p>	<p>Lovendringen er ikke blitt besluttet.</p>	<p>på 1250 DKK pr. modul. Formålet med deltakerbetalingen var å styrke S-deltakernes insentiv for deltakelse i DU slik at kun de S-deltakerne som var motivert påbegynte utdanningen, og dermed minske frafall og fravær. I perioden etter deltakerbetalingen var innført er antallet av deltakere mer enn halvert.</p> <p>I forbindelse med finansloven for 2020 ble det besluttet å avskaffe betalingen på 2000 DKK pr modul for S-deltakere. Depositum forhøyes fra 1250 DKK. til 2000 DKK pr. modul. Deltakerbetalingen for S-deltakere er på nåværende tidspunkt et depositum på 2000 DKK som betales før påbegynnelse av en modul.¹²¹</p>		
---	--	--	--	--

¹¹⁵ Prop. 98 L (2019–2020). Endringer i statsborgerloven (krav om ferdigheter i norsk muntlig). Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-98-l-20192020/id2699960/?ch=2>

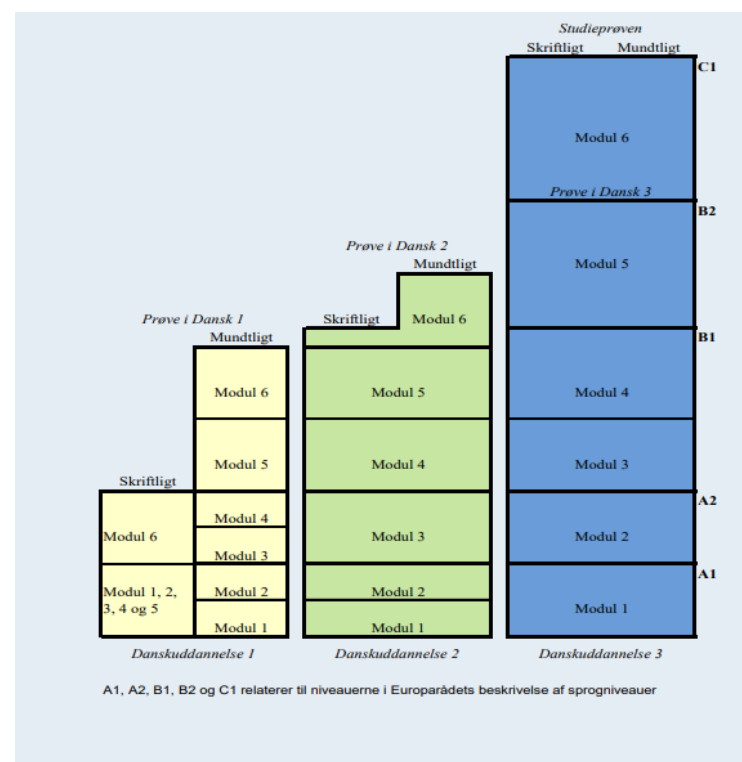
¹²¹ Rambøll (2020). Evaluering af danskuddannelsesreformen 2017. Hentet fra <https://integrationsbarometer.dk/tal-og-analyser/filer-tal-og-analyser/arkiv/Evalueringsrapportforevalueringafdanskuddannelsesreformen2017.pdf>

8. VEDLEGG

Figur 1.¹²⁴ Prøvedeler som de avsluttende prøvene i DU består av:

Prøve	Prøvedele
Prøve i Dansk 1	Mundtlig kommunikation
	Læseforståelse/skriftlig fremstilling
Prøve i Dansk 2	Mundtlig kommunikation
	Læseforståelse
	Skriftlig fremstilling
Prøve i Dansk 3	Mundtlig kommunikation
	Læseforståelse
	Skriftlig fremstilling
Studieprøven	Mundtlig kommunikation
	Læseforståelse
	Skriftlig fremstilling

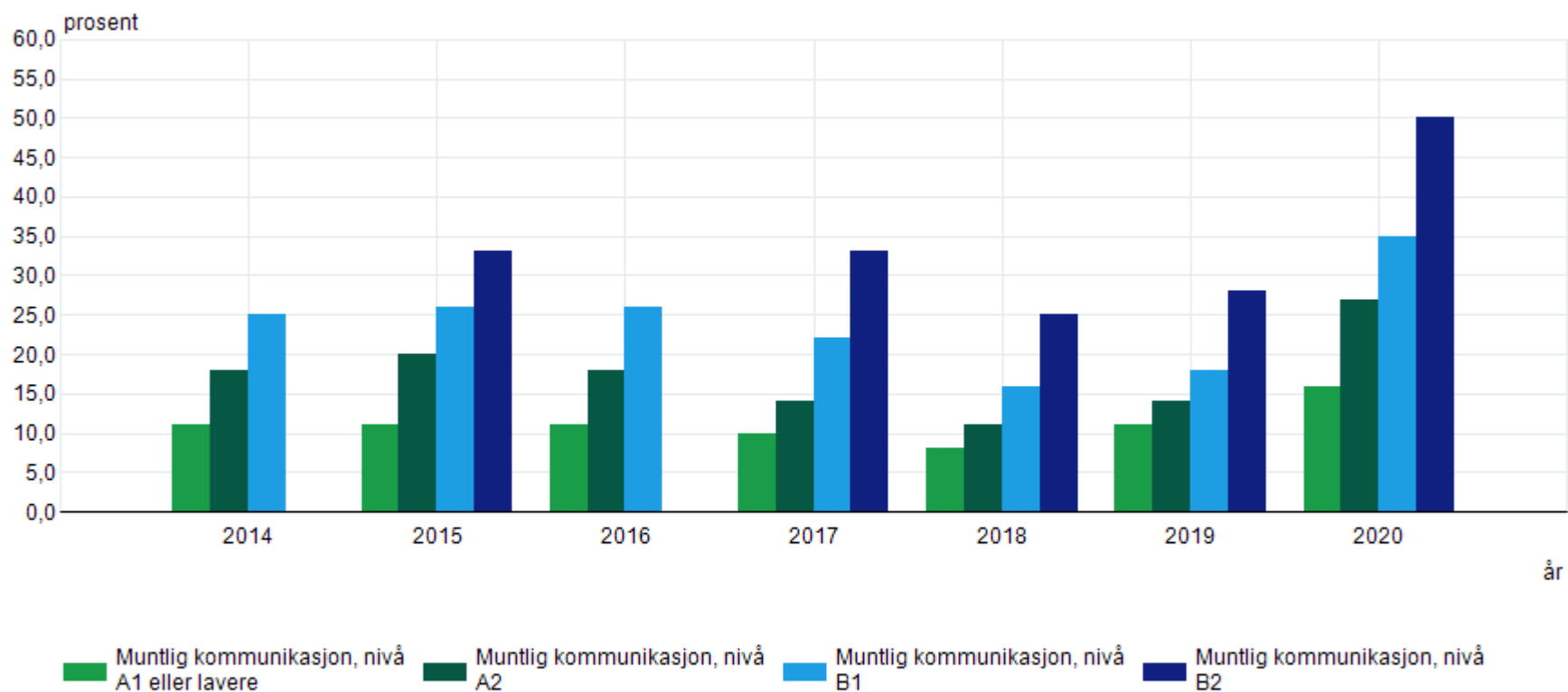
Figur 2: De tre danskutdannelsene og tilhørende moduler, samt CEFR nivåer på danskutdanning 3

¹²⁴ Figur 1 og 2 er utklipp hentet fra Udlændinge- og Integrationsministeriet. (2021). Aktiviteten hos udbydere af danskuddannelse for voksne udlændinge m.fl. i 2020-årsrapport 2020. Figur 9 s.29 og figur 8 s.28. [https://integrationsbarometer.dk/tal-og-analyser/filer-tal-og-analyser/danskuddannelserne-filer/Aktivitetenhosudbydereafdanskuddannelseforvoksneudlindingem.fl.2020.pdf](https://integrationsbarometer.dk/tal-og-analyser/filer-tal-og-analyser/danskuddannelserne-filer/Aktivitetenhosudbydereafdanskuddannelseforvoksneudlendingem.fl.2020.pdf)

Figur 3. Norskprøveresultater¹²⁵

11315: Norskprøveresultater, etter prøveresultat og år. Plikt, Begge kjønn, Prøveresultater (prosent).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

¹²⁵ Utklipp av statistikk hentet fra SSB. Norskopplæring for voksne innvandrere. <https://www.ssb.no/statbank/table/11315/chartViewColumn/>